

Stedenlink Studiereis Stockholm Frontrunners Meet

18 – 21 oktober 2005

Stichting Stedenlink

Keizersgracht 174
Postbus 2960
1000 CW Amsterdam

t: +31 20 5756720

f: +31 20 5756721

e: info@stedenlink.nl

u: www.stedenlink.nl

Inhoud

H1 Inleiding	5
H2 Programma	6
H3 Zweedse Sleutelspelers	10
H4 Deelnemers	15
H5 Achtergrond Artikelen	16
H6 Zweden in Cijfers	27
H7 Zweden in het Kort	28
H8 Handige Reisinformatie	29

Notities

Introductie

Het thema van de studiereis is dit jaar 'koplopers ontmoeten elkaar'. Zweden scoort al jaren hoog in de ranglijsten rond economie, innovatie, onderwijs en breedband. Kista, net buiten Stockholm, staat internationaal bekend als broedplaats van mobiele technologieën. Grote bekende bedrijven als Ericsson hebben er hun hoofdkantoor, maar ook talloze kleine bedrijfjes maken er naam met nieuwe vindingen.

In heel Zweden zijn open breedbandnetwerken aangelegd, in dichtbevolkte stedelijke gebieden, maar ook in het dunbevolkte noorden. Gemeentelijke instanties zijn daar de drijvende kracht achter geweest, vaak in samenwerking met de bevolking. Bekende voorbeelden zijn Stokab, het netwerk van Stockholm, en het fttb netwerk dat door bewoners van een dorp in het hoge noorden zelf is gegraven en is aangelegd.

Ook op het gebied van dienstontwikkeling gebeurt heel wat. De gezondheidszorg laat veel mooie ontwikkelingen zien, met een standaard e-patientendossier en voorzieningen voor e-zorg in dunbevolkte gebieden. Binnen de woningbouw wordt flink ingezet op diensten aan bewoners via glasvezel, zodat de fttb connectie ook waarde krijgt voor beide partijen. En ook de gemeente Stockholm stimuleert de dienstontwikkeling via de Arena for Digital Services in Kista.

Zweden kan met recht een koploper worden genoemd. En Nederland volgt op kleine, en soms zeer ruime, afstand. De overeenkomsten in ontwikkeling, in aanpak en in cultuur maken dat de studiereis ook daardwerkelijk een ontmoeting tussen twee koplopers kan worden. In het programma van de studiereis is hier ook ruimte voor gecreëerd. De donderdag staat geheel in het teken van ontmoeting en samenwerking. De Zweedse gastheren -en vrouwen zijn zeer geïnteresseerd in het netwerk Stedenlink. Men ziet veel overeenkomsten met de ontwikkelingen in Zweden, en ook de obstakels waar men tegen aanloopt zijn veelal gelijk. De interesse voor samenwerking, ook binnen een Europese context, is groot.

In de reader treft u het programma aan en de deelnemerslijst. Daarnaast staan er een kort overzicht in van de Zweedse sleutelspelers en verschillende interessante projecten, waarvan we de meesten ook zullen bezoeken. Tevens zijn er een aantal artikelen opgenomen die wat meer achtergrond kunnen bieden bij de organisaties of projecten. In een korte geschiedenis van Zweden kunt u wat meer lezen over de geschiedenis en politieke achtergronden van het land. Tenslotte treft u achter in reader wat toeristische informatie en handige tips aan.

Programma

Tuesday October 18th 2005

time	Activity	remarks
17.00	Check-in at Schiphol Airport, gathering at the SAS desk, departure hall 1. No dinner will be served during the flight, Stedenlink will provide for a simple sandwich and soda.	
18.55	Departure for Stockholm flight SK 1556	
20.55	Arrival at Stockholm Airport	
22.00	Arrival at hotel Crystal Plaza in Stockholm.	www.crystalplazahotel.se
	Birger Jarlsgatan 35 SE-111 45 Stockholm Tel: +46 (0)8 406 88 00 Fax: +46 (0)8 24 15 11	
	Free time.	

Wednesday October 19th

Time	Activity	remarks
7.30 - 8.15	Breakfast, word of welcome by Wilbert Stolte and trip instructions by Hanja Holm	
8.15	Gathering in the lobby and departure by bus	
9.00 - 11.00	Sweden, an introduction to broadband and economic growth. <i>speakers:</i> 1. Introduction to morning program, Antoine Wittebols, Technisch-Wetenschappelijk Attache, Netherlands Embassy 2. The New ICT Bill, Maria Häll, Administrative Manager, Government IT Policy Strategy Group, Ministry of Industry, Employment and Communications 3. Government Broadband Policy in Sweden, Nils Hertzberg, Senior Policy Officer, Ministry of Industry, Employment and Communications	Post Museum, Gamla Stan www.twanetwerk.nl www.sweden.gov.se
10.00- 10.15	Coffeebreak 4. Swedish Innovation Policy, Jonas Wallberg, Head of ICT Department, Vinnova, Swedish Agency for Innovative Systems 5. FiberOpticValley, the Swedish testbed, Karin Nygård Skelman, managing director of FiberOpticValley	www.vinnova.se www.fiberopticvalley.se
11.00 - 11.30	Transport by bus to Kista	

11.30 - 16.30	Kista Science City 1. Presentation of Kista Science City, Mats Hedenstrom, Marketing Director	Kista Science Tower www.kista.com
12.00 - 12.45	lunch at Zennit, Kista Science Tower 2. Mobile Showcase with demonstrations of wireless services, Tomas Bennich, Projectleader 3. Arena for Digital Services in Stockholm, Per-Olof Sjöberg, director 4. STING, Stockholm Innovation & Growth, Pär Hedberg CEO walk to Ericsson 5. Visit to Ericsson Headquarters	www.kistamobilshowcase.se www.stockholminnovation.se www.ericsson.com
16.30 - 17.15	Transport back to hotel	
17.15 - 19.30	Free time to visit the city	
19.30	Meet up at the bar of Berns	
20.00 - 22.00	Dinner in Berns, Berzelii Park, Normalm	www.berns.se
after 22.00	Free evening	

T h u r s d a y O c t o b e r 2 0 t h

time	Activity	remarks
7.30 - 8.15	Breakfast	
8.15	gathering in the lobby and departure by bus	
9.00 - 11.00	Stockholm: delivering broadband services <i>Speakers:</i> 1. Word of welcome by Lars Forsström, director E-Centret 2. Short introduction on CityLink, Wilbert Stolte, Chair CityLink 3. ICT Strategy of the City of Stockholm, Gunnar Söderholm, deputy CEO of the Chief Executive's Office of the City of Stockholm 4. Presentation on Home ePortal Services for inhabitants with FttH connection, Mr. Lars Forsström, Director and Business Ideologist E-centret i Vällingby 5. Discussion	E-centret Vällingby, VällingbyPlan 5
11.00 - 11.45	Bus drive to museum	
11.45 - 16.30	The National Museum of Science & Technology	Museivägen 7 www.tekniskamuseet.se
11.45 - 12.45	board meeting (CityLink members only)	
12.45 - 13.30	lunch	
13.30 - 14.00	free time for stroll around the museum	

CityLink meets SSNF	
14.00 - 16.30	<p>Presentations and workshops with Swedish broadband cities, members of SSNF</p> <p><i>Plenary</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Welcome by Wilbert Stolte, Chairman of CityLink www.stedenlink.nl 2. Welcome by Lars Hedberg, Secretary-General SSNF www.ssnf.org 3. Open Networks, Ulf Borbos, initiator Gavlenet and chairman SSNF 4. Stokab, Stockholm Open network, Christer Mattsson, Marketing Director Stokab www.stokab.nl
15.00 - 15.30	<p><i>Workshops</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Local Regional Networks and Connection Points 2. Public Broadband Services 3. EU Regulations and Fundraising
15.30 - 16.00	coffeebreak
16.00 - 16.30	<i>Workshops continue</i>
16.30 - 17.00	Bus drive to Gamla Stan
17.00 - 18.00	free walking around at Gamla Stan, the old city
18.00	meet up in front of Dutch Embassy at GotGatan 16
18.00 - 19.30	Reception on the Dutch Embassy in Stockholm, all Swedish guest speakers are invited. www.netherlands-embassy.se
19.30 - 22.00	Dinner at Pontus in the Greenhouse Bar, brasserie of Pontus in the Greenhouse, Österlånggatan 17, Gamla Stan www.pontusfrithiof.com
After 22.00	Free evening

Friday October 21st		
Time	Activity	remarks
7.30 - 8.15	Breakfast	
8.15	gathering in the lobby with all luggage and departure by bus	
9.00 - 11.00	Parallel Programm Optional program 1: healthcare services and regional cooperation <i>Speakers:</i> 1. Sjunet, national broadband infrastructure for heathcare, Åsa Schwieler, project manager Carelink 2. National Patient Summary, Ingemar Ståhl, project manager Carelink 3. CDH, Center for Distance Spanning Healthcare, Stefan Kullberg, advisor	Carelink Offices, Skillinggränd 11 www.carelink.se www.cdh.luth.se
9.00 - 11.00	Optional program 2: Interactive Institute TII, where science, art and society meet <i>Speakers:</i> 1. Introduction to the Interactive Institute, avant-garde research centre on the cross points of art, technology and designs, Kenneth Olaussen, initiator and former director 2. Presentation of Innovation Impact, an offspring of the TII that helps municipalities make use of scientific results 3. Demonstration of practical results and products, like the brainball ed.	The Interactive Institute, Linnégatan 89 B www.tii.se
11.00 - 11.30	Bus and taxi bus collect all participants at different locations and bring them to Hasselbacken, Djurgården	
11.30 - 12.30 uur	Djurgården, free time for stroll through the parc or quick visit to the Vasa Museet	www.vasamuseet.se
12.30 - 13.45	Lunch at Hasselbacken, Hazeliusbacken 20, Djurgården	www.scandic-hotel.com
13.45	Bus leaves for airport	
14.30	Check in at Arlanda Airport	
16.10	Departure flight SK 1555 to Amsterdam	
18.05	Arrival at Schiphol Airport	
19.00	Good bye and save trip home	

Zweedse sleutelspelers

IT Policy Strategy Group

De IT Policy Strategy Group is een adviesorgaan van de Zweedse regering waarin verschillende sleutelspelers uit het veld zitting in hebben. Het adviesorgaan heeft als doel de duurzame groei en uitvoering van Zweden's IT agenda te realiseren. De IT Policy Strategy Group valt onder de verantwoordelijkheid van minister Ulrica Messing, Minister voor Communicatie en Regionaal Beleid op het ministerie van Industrie, Werkgelegenheid en Communicatie en heeft een mandaat tot en met 1 november 2006.

Verschillende sprekers uit het Stedenlink Studiereis programma zijn lid van het orgaan of hebben zitting in een van de werkgroepen.

Woensdagochtend 19 oktober 9.00 – 10.00: presentatie over de IT Policy Group en de nieuwe ICT nota door Maria Hall, *administrative manager* van de IT Policy Group.

www.regeringen.se

Vinnova, Swedish Agency for Innovative Systems

Vinnova is in 2001 opgericht als strategisch orgaan voor het verdelen en coördineren van onderzoeksgelden en onderzoek in Zweden. Het jaarbudget bedraagt 1.1 miljard SEK (0,1 miljard Euro) en dit wordt verdubbeld via slimme samenwerkingsverbanden met andere verschaffers van onderzoeksgelden, bedrijfsleven en niet-gouvernementele organisaties. Sleutelwoorden bij Vinnova zijn duurzame groei, *problem-oriented* onderzoek, innovatie systemen en Triple Helix (samenwerking tussen onderzoek, industrie en politieke/publieke sectoren).

Verschillende projecten die tijdens de studiereis aan bod komen zijn (mede) gefinancierd door Vinnova.

Woensdagochtend 19 oktober 10.15 – 11.00: presentatie Vinnova door het hoofd ICT, Jonas Wallberg.

www.vinnova.se

Fiber Optic Valley

Fiber Optic Valley is een ontwikkelingslocatie en testbed voor breedbandtechnieken en – dienstverlening. In een gebied aan de Zweedse kust, met de stad Hudiksvall als zwaartepunt, zijn meer dan 150 bedrijven actief. De drie focusgebieden van Fiber Optic Valley zijn: fiber to the user, e-services to the home and SMEs en fiber optical industriële toepassingen. De hoofdrolspeler in dit gebied is Acreo Fiber Lab, een onderzoeksorganisatie die grootschalige proeven uitvoert in een real-life omgeving/testbed dat zich uitstrekt van Hudiksvall tot Stockholm (40 gigabits/second).

Fiber Optic Valley was de winnaar van Vinnova's Vinnväxt prijs 2004 voor regionale innovatie.

Woensdagochtend 19 oktober 10.15- 11.00: presentatie Fiber Optic Valley door Karin Nygård Skalman, managing director Fiber Optic Valley.

www.fiberopticvalley.se

K i s t a S c i e n c e C i t y

Kista Science City, ook het de Silicon Valley van het Noorden genoemd, is een uitgestrekt complex waar 120.000 mensen wonen, 65.000 mensen werken en 4.000 studeren. In tien jaar tijd moet het aantal werknemers zijn verdubbeld en het aantal studenten zijn opgelopen tot 12.000. Er zijn zo'n 350 bedrijven gevestigd in Kista, waaronder het hoofdkwartier van Ericsson. Het is een broedplaats van nieuwe wireless diensten, en door de combinatie van onderzoek en bedrijfsleven, een plek waar veel nieuwe innovatieve bedrijfjes het leven zien. De basis voor Kista Science City werd reeds in de jaren '70 gelegd, toen Ericsson, Agfa en IBM zich in Kista vestigden. En sterke gezamenlijke focus vanuit de overheid, bedrijfsleven en academische wereld zorgt voor een duidelijke positionering van Kista als Science City.

Woensdagmiddag 19 oktober 11.30 – 16.00: een hele middag op Kista met een algemene presentatie, een bezoek aan de Mobile Showcase en twee presentaties: STING, de incubator van Kista en de Arena for Digital Services, een programma om dienstontwikkeling aan te jagen.

www.kista.com

S S N F , S w e d i s h U r b a n N e t w o r k A s s o c i a t i o n

SSNF is in 1998 opgericht en heeft inmiddels 300 leden, waaronder ongeveer 150 gemeenten met open netwerken. Het is een handelsorganisatie voor eigenaren van competitie neutrale en open communicatie netwerken, alsmede operators, toeleveranciers en andere partijen die actief bijdragen aan de ontwikkeling van een toekomstvaste infrastructuur. Door beide partijen als lid te hebben, worden vraag en aanbod al in een vroeg stadium op elkaar afgestemd. SSNF zet zich in voor de belangen van de open netwerkbeheerders (veelal steden of publiek/private organisaties) en draagt bij aan standaardisering en documentatie. De organisatie werkt samen met het Ministerie van Industrie, Werkgelegenheid en Communicatie. Andere belangrijke partners zijn de Zweedse Post, de Zweedse organisatie van Lokale Autoriteiten en federatie van County Councils en verschillende nationale media bedrijven.

De SSNF is de Zweedse tegenhanger van Stedenlink, met als twee grote verschillen de omvang van de organisatie en de leden uit de commerciële sector, toeleveranciers, operators ed.

Donderdagmiddag 20 oktober 14.00 – 17.00: presentaties en workshop met delegatie van SSNF, bestaande uit Lars Hedberg, Secretaris - Generaal, Ulf Borbos, president en een tiental steden.

www.ssnf.org

The Interactive Institute

Het Interactive Institute is een experimenteel IT onderzoeksinstituut waar kunst, design en technologie samenkomen, een van de negen Zweedse strategische onderzoeksinstituten. Het instituut kent verschillende onderzoeksgroepen, studio's genaamd, waar mensen van diverse disciplines, culturele achtergronden, leeftijden en opleidingsniveau in samenwerken. Eindproducten variëren van innovatieve ideeën, prototypes en kunstinstallaties tot spellen, democratische tools en ondersteuning van mensen met een handicap. Het Interactive Institute richt zich op alle aspecten van de samenleving: industrie, onderwijs, politiek en het gewone dagelijkse leven, regionaal en internationaal. Onlangs is uit het instituut Innovation Impact voortgekomen, een organisatie die zich met name richt op lokale overheden en hen helpt resultaten uit onderzoek te vertalen naar hun eigen beleidsterreinen.

Vrijdagochtend 21 oktober 9.00 – 11.00 (parallelsessie): presentatie over het Interactive Institute en Innovation Impact door Kenneth Olausson, oprichter en voormalig directeur.

www.tii.se

Interessante Projecten

e-Centret i Vällingby

Het Vällingby project is een samenwerkingsverband van een aantal grote woningbouwcoöperaties en de gemeente Stockholm met als doel het gebruik van breedbanddiensten, e-services en e-commerce te versterken. In Vällingby zijn 5000 woningen en bedrijfsruimten van een glasvezelvoorziening voorzien via een open netwerk. Slechts 20% hiervan neemt nu een breedbandverbinding af. Het Vällingby Project heeft de uitdaging geformuleerd een 100% penetratiegraad te realiseren. Hierbij gaat men uit van een multichannel aanpak, waarbij de pc en de tv worden vervangen door één hdtv scherm dat toegang geeft tot internet, digitale tv programma's, regionale content en e-services, en diensten van de woningbouwvereniging. Het eCentret in Vällingby, van waaruit het project wordt uitgevoerd, herbergt verder een showroom, een customer support center en trainingsfaciliteit. Het project heeft nadrukkelijk een regionale focus, maar streeft naar samenwerking met andere regio's en grenzeloze diensten die elders makkelijk kunnen worden geïmplementeerd. Partners zijn o.a. de gemeente Stockholm, Svesnka Bostäder, Stokab, Telia, Tiscali, UPC en Samsung.

Donderdagochtend 20 oktober 9.00 – 11.00: presentatie Vällingby Project en breedbanddiensten door Lars Forström, directeur e-Centeret Vällingby met interactie en brainstorm over mogelijkheden voor samenwerking.

Carelink

Carelink is in 2000 opgezet om in heel Zweden het gebruik van IT in de gezondheidszorg verder te ontwikkelen. Carelink is de coördinerende partner die probeert de samenwerking op landelijk niveau, bijvoorbeeld tussen de verschillende onafhankelijke "counties", te bewerkstelligen. Zowel counties, regio's, gemeenten als private organisaties kunnen lid worden van Carelink. Carelink werkt met ondersteunende diensten als SJUNET (een nationaal breedband netwerk) en veiligheid van informatie. Een belangrijke taak is het geven van informatie en het bekend maken van "best practises" en praktijkvoorbeelden.

Carelink wordt gefinancierd uit bijdragen van leden, service kosten, fondsen en door de overheid.

Vrijdagochtend 21 oktober 9.00 - 11.00 (parallelsessie): presentaties over Sjunet, nationale breedband infrastructuur voor gezondheidszorg en het National Patient Summary.

www.carelink.se en www.cdh.se

C D H , C e n t e r f o r D i s t a n c e S p a n n i n g H e a l t h c a r e

Het CDH is verbonden aan de Luleå University of Technology en richt zich op toegepaste R&D projecten, het ontwikkelen van bedrijven/spin offs en internationale excellentie in het veld van "distance-spanning" gezondheidszorg. CDH richt zich met name op het noordelijke deel van Zweden waar weinig mensen wonen en waar minder medische voorzieningen zijn. Hun technologieën helpen mensen die medische zorg nodig hebben bijvoorbeeld om langer thuis te kunnen blijven wonen. Mensen kunnen met behulp van deze technieken op afstand gemonitord worden door artsen en deskundigen.

Vrijdagochtend 21 oktober 9.00 - 11.00: CDH verzorgt een van de presentaties bij Carelink.

<http://www.cdh.ltu.se/cdh>

I n t e r e s s a n t e l i n k s

www.itsweden.se - het startpunt voor informatie over ICT in Zweden

www.regeringen.se - website van de Zweedse regering met veel Engelstalige informatie

www.kista.com - de homepage van Kista Science City

www.isa.se - website van Invest in Sweden Agency, met veel achtergrond informatie

www.stockholmtown.com - officiële site voor toeristisch Stockholm

Deelnemers Stockholm 2005

Almere	Douwe Halbesma, wethouder Frank Halsema, projectadviseur EZ
Amsterdam	Maarten den Dulk, adviseur ICT Stad en samenleving
Arnhem	Robert Gast, wethouder Rob Bots, concernmanager P&O en ICT
Den Haag	Wilbert Stolte, wethouder en voorzitter Stedenlink Frank Dane, concernadviseur Mathias Smeele, bestuursadviseur
Deventer	Gosse Hiemstra, wethouder en penningmeester Stedenlink Holger Boswijk, afdelingshoofd EZ Arno Groenendijk, programma manager
Eindhoven	Erik Lubbers, Beleidsadviseur EZ Robert Elbrink, Adviseur Informatie en Procesmanagement
Enschede	Erik Helder, wethouder EZ Joop Hassink, wethouder ICT Hans Koenders, beleidsadviseur ICT Nicole Verzijl Senior beleidsadviseur EZ
Helmond	Cees Bethlehem, wethouder
Leeuwarden	Jan Fokke Martini, directeur ICT Center Friesland Heleen Kerkhof, senior beleidsadviseur Hendrik Besselse, teamleider EZ
Tilburg	Hans Janssen, wethouder EZ Paul van Delft, Beleidsmedewerker economie
Zoetermeer	Harry Kotey, projecteider breedband Rien de Vries, programmamanager ICT Stad
Ministerie EZ	Michel Savelkoul, senior beleidsmedewerker Breedband
Provincie Overijssel	Carry Abbenhues, Gedeputeerde Economie en Innovatie Joost Kuijper, Projectleider breedband / e-overheid
Cisco Systems	Harmen van de Velde, Account Manager Regional and Local Government
Kennisland	Frans Nauta, voorzitter en medeoprichter
Organisatie	Hans Westerhof, projectleider Stedenlink Geert Wissink, projectcoördinator Stedenlink Hanja Holm, organisatie studiereis

Achtergrond artikelen

The Kista Cluster

Casestudy door Mischa Kuys, staigair bij Kennisland (2005)

According to Florida's (2004) Euro-Creativity Index, the Kista Cluster in Stockholm is the most creative cluster in the world. Stockholm has one of the highest concentration of ICT companies outside Silicon Valley and is leading the wireless internet industry. Being the home of Ericsson, one of the world's largest mobile communication companies, its success was formed by a combination of excellence in telecommunications and IT, a highly skilled workforce, an advanced and deregulated telecommunications infrastructure and high levels of R&D investments (Kista Science City, 2004a). As the highest ranked creative cluster in the world it is interesting to look at its building blocks. Kista is also an example of a successful regional focused strategy of a suburb close to a capital city. This study focuses on seven qualities of the Kista cluster: networks, business, infrastructure, research, education, institutions and culture.

The foundation of the cluster was laid in 1975, the year in which three companies decide to transfer some of their operations to Kista, these three companies were: Ericsson RSA/RIFA, Agfa and IBM. In 1977 the Swedish King and Queen inaugurated the Kista Centre which committed itself to developing the region. By the end of the 80s, Kista is known as the Swedish Silicon Valley and the decision is made to create an international electronics centre called Electrum, which at its completion attracts a large number of research institutes. These research institutes fuel the cluster's innovative force into the 90s. In 2000 the business community, the university and the local authorities found the Kista Science City AB as a platform to implement their joint vision. Already, results of this cooperation can be seen: the Kista Science Tower, IT University, Kista Entré and the Kista Galleria are all proof that there is a strong regional desire to fulfill that vision (Kista Science City, 2004c).

The funds for growing the Kista Cluster have mostly been provided by the City of Stockholm. Currently the city covers about two-thirds of all the costs, approximately 880.000 euro annually, for coordinating and running Kista Science City AB. However, there is a going trend towards a higher contribution by the private sector (Kista Science City, 2004d).

Quality of Networks and Alliances

The history of Kista shows several different forms of alliances. In the beginning, there was the Kista Centre, which mainly provided companies with high quality infrastructure and space to grow. It was followed by the Kista Science Park, which expanded on that role by actively developing and promoting the area to stimulate the growth of new local businesses and attract foreign ones. The latest alliance, the Kista Science City AB, takes its role even further by advocating a common mindset for the region and inspiring a shared vision. Its focus is not as much outwards as its predecessor was, but inwards as well, building on a collective regional identity by creating business networks and developing a thriving urban environment. It also started a regional branding project called 'Kista Unlimited' and founded Kista Innovation & Growth, a support system for technology startups. Kista Science City AB is now working hard on communicating its vision because, when asked about their knowledge of a local ICT policy or vision in an interview held in 2003, almost all business representatives answered negatively (Paulsson & Mellander, 2003, 33).

There are a number of formal business networks in the Kista Cluster (Kista Science City, 2004a; Kista Science City, 2004c):

- *Kista Business Group* is a broad-based professional and industrial organization that has been set up in Kista Science City. In addition, there are other, more specialized networks among one for each of the designated areas and a *Marketing Group Kista-Sollentuna*. Furthermore, there is also a formal *Leadership Forum* for company leaders.
- *Small ICT* is for small and medium-sized ICT companies that have their own in-house developed product. In 2004 Kista housed 40 of such companies. And *Large ICT*, a network being planned for the large-scale companies that develop their own products and have research/development units located in Kista. This network is still under development but approximately 15 to 20 companies qualify.
- *Kista Innovation & Growth* is an intermediary organization, established by the Electrum Foundation and Kista Science City AB in 2001, which focus on commercializing ideas from the IT University, research institutes and spin-offs from company employees. Its goal is to increase the number of new companies within the ICT sector to at least 20 per year from 2004 onwards and to ensure the creation of a physical dynamic environment that will act as a platform for organizations that are involved in the innovation process. It is financed by public sources, resource providers and an entrepreneurial success-fee based on options. Estimates are that it will cost approximately 550.000 euro per year (Kista Science City, 2004d).

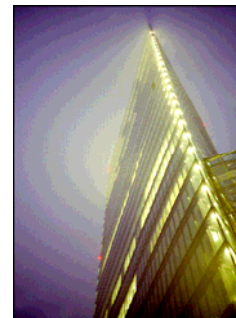
Quality of Business

Though Kista seems a varied cluster, a critical note must be placed that Kista as a cluster, depends heavily on Ericsson. On one hand, the substantial network of sub-contractors that Ericsson created to accommodate its mobile communications value chain, accelerated the vertical integration in the cluster. But on the other hand, Ericsson 'pushes' the cluster in a particular direction by its strategic choices (Coenen, 2002, 72). Currently, it is a possibility that if Ericsson, for some reason, went bankrupt it would likely pull down the Kista cluster with it. An example of this was Microsoft's decision to stop the cooperation with Ericsson because of the IT crisis, causing a shift in the cluster from vertical subcontracting to SME entrepreneurship and collective knowledge sharing (Coenen, 2002, 73; Paulsson & Mellander, 2003). However, the current direction of the cluster signals a trend towards a greater independence from Ericsson.

Quality of Infrastructure

A world class cluster needs a world class infrastructure and that of the Kista cluster, excels in two areas. Firstly, it is easily accessible by car, public transport and by plane. Its proximity to the Arlanda International Airport facilitates easy international connections. And its well-planned roads and railway network combined by easy-to-use public transport make local transportation trouble-free and fast. Secondly, there is an advanced optic-fiber network which facilitates high-speed data transfer between organizations and the internet.

Besides maintaining the transport network, it is being constantly developed. Current projects are aimed at improving public transport, accelerating the planning for a new motorway, making a railway connection with the airport and a light transit route between suburbs. The same goes for the digital network, a regional wireless broadband network is in the making and a project called OpenNet makes it easy for entrepreneurs to provide new broadband services. Other infrastructure plans focus on (student/business) housing and recreational facilities and

are adopted into a structural urbanism plan (Kista Science City, 2004e).

Building new houses is important because prices have been driven upwards by a demand surplus. However, signaling the attractiveness of the region, a shortage of suitable housing is an unignorable growth barrier. The supply of rented flats in Stockholm are almost non-existing and the prices for co-operative flats are exceptionally high. (Jones Lang LaSalle, 2001). It is estimated that more than 9.000 new houses a year are needed but only 20.000 were realized in the five-year period 1996-2001. Unmistakably, the housing shortage impairs businesses in attracting talented workers (Paulsson, 2002).

Quality of Institutions

Sweden's stable political context and excellent management of macroeconomic factors combined with early deregulations of the telecom, transportation, energy and media industries created a strong local competitive environment. In the 2004-2005 Competitiveness Report by the World Economic Forum Sweden ranked on the third place (World Economic Forum, 2004). The Swedish environment proofed an excellent basis for the stimulation of innovative talent. Further privatization schemes and the increasing availability of venture capital made large investments in new projects possible. Fueled by the excellent education base, Swedish companies created an excellent international reputation (ISA, 2001). Making Sweden one of the largest recipients of foreign direct investments (ISA, 2004). Sweden has a favorable tax climate for starting companies and a small number of administrative overhead rules encouraging entrepreneurial enterprises.

Sweden is ranked number two by the United Nations e-government readiness ranking (2003). A program called "An information society for all" launched by the Swedish Parliament in 2000, invests in the confidence, competence and accessibility of government ICT services. Currently, an initiative is underway to make certain services continually available, the '24/7 Agency' (Ministry of Finance Sweden, 2003). These investments in public services contribute to Kista's excellent position. Unfortunately, detailed information about the institutions that work on the local level is not available.

Quality of Research and Education

The quality of research and education in general is excellent in Sweden and Kista excels with its focus on technological education. Since 1979, the year when the Swedish parliament adopted the 'Research Policy Bill' which included the "sectoral research principle". This key element of Swedish research policy edicts that: "*each sector of society makes an assessment of its need for R&D programs and weighs these against other needs in order to promote the development of that sector.*" (Swedish Institute, 2004). This bill allowed for focused stimulation of regional clusters like Kista. One other interesting aspect of the bill is that it is to be submitted to the Swedish parliament during each term of office. This approach ensures permanent political attention and allows for long-term planning and coordination of public sector research and development investments. In 2003, 2.63 billion euro of the State budget was reserved for research and development (Swedish Institute, 2004).

Locally, the IT University, a joint venture between the Swedish Institute for Technology and the Stockholm University, functions as a knowledge hub for the region. Building a bridge etween corporate research, mainly done at Ericsson, IBM, SUN and Intel, and fundamental research done at the SICS, Acreo and Packforsk research institutes. In total there are over 600 research scientists in Kista in 2003. Furthermore, there are many established and formal networks where firms and knowledge institutes have the possibility to interact. One example is Electrum, which is a competence centre that promotes the cooperation between academia and the private sector in the field of information technology (Paulsson & Mellander, 2003).

Quality of Culture, Lifestyle and Identity

The culture in the cluster is dominated by the Swedish's culture of openness and tolerance. There is also a large influence of the English language in the cluster that is expected to grow because of the influx of more international students. Kista's cultural improvement plan, called "More Third Places", aims to increase the number of unique 'meeting' points. 'Meeting points' are seen as context enhancing places and examples are: cafeteria's, libraries, cinemas or an online community. There is also a co-operation with leading theatre companies to significantly boost the number of plays performed. Also, Kista benefits enormously from the short distance to the centre of Stockholm with over 70 museums, an opera and top restaurants (Paulsson & Mellander, 2003)

Kista Science City AB strives to develop the region from a science park to a science city and has set explicit targets for that goal. It focuses on *"various processes to towards a living and growing city with companies, universities and colleges on international level, along with a good choice of attractive housing accommodations, cultural activities, services and recreational facilities that attract competent and skilled people."* (Kista Science City, 2004e).

The region's demographics show that there is an overrepresentation of younger people between the age of 25 and 44 years compared to the rest of Sweden. The share of newborn children is also above average suggesting that the region mostly attracts young couples (Paulsson & Mellander,2003).

*"A **Science City** is more than just a concentration of companies; it is a society where commercial areas share space with residential, where academia and corporations interact and where there is a city-atmosphere (something that most Science Parks lack)."*
(Kista Science City, 2004b, 10)

"We strive to be more than a place where ideas are turned into reality. We're already a lot more than merely a wireless cluster featuring world-class education, R&D, successful diffusion of innovations and developing companies." (Kista Science City, 2004a)

There are large numbers of recreational possibilities; green opens spaces, a beautiful archipelago, sport facilities and beaches almost in the city centre. Furthermore, there are more than 190 nature reserves and two national parks located in the surroundings of Stockholm (Paulsson & Mellander, 2003). Crime rates are also low for urban areas and have been dropping since 1975 (Petersson, 2001).

Overview

Stockholm strengths are its rich cultural life, its clean environment and its highly educated workforce. While Stockholm in some respect cannot match the cultural supply of metropolitan regions such as London or Paris, it is fair to say Stockholm offers a rich and diversified cultural scene not second to many. Its main weakness is that the city is overcrowded and that traffic jams and high-cost housing are serious threats towards the regional quality of life and regional growth prospects.

SWOT Analysis:

Strength <ul style="list-style-type: none">- International Businesses- Educated workforce- Environment- Legislation- Venture capital	Weaknesses <ul style="list-style-type: none">- Housing- Infrastructure- Dependence of Ericsson and Telia
Opportunities <ul style="list-style-type: none">- International students- World hub for ICT- Cluster marketing- New ICT Markets	Threats <ul style="list-style-type: none">- Missing out on Technology- Businesses exiting

Framework Factors:

Quality of Networks and Alliances

- An open network for general contacts
- Specialized networks
- Public and private links between networks

Quality of Business

- A leading company
- International focus and excellence

Quality of Infrastructure

- Easy mobility

Quality of Institutions

- Regional focus
- RIS and NIS match
- Incubator function

Quality of Research and Education

- Long-term R&D planning
- Choice for specialization
- Stimulate private and public co-operation

Quality of Culture, Lifestyle and Identity

- Open culture
- Diverse habitat of 'third places'
- International identity marketing

Websites

Kista Science City <http://www.kista.com>

Business Area Stockholm (BAS) <http://www.bas.stockholm.se/>

Kista Innovation & Growth <http://www.kistainnovation.com/>

IT University <http://www.it.kth.se>

OpenNet <http://www.kista.opennet.se/>

Vinnova - Swedish programme to deliver regional growth through innovation systems

Cordis, 4 februari 2003

Vinnova, the Swedish agency for innovation systems, has launched a new programme aimed at stimulating innovation and growth in the regions of Sweden.

The initiative, called Vinnväxt, will receive some 40 million euro over ten years, and is part of Vinnova's commitment to stimulate innovation systems by supporting expert environments for research and development (R&D), and by building competitive and dynamic regional networks.

Dr. Kaj Klarin, head of programme for Vinnväxt, told CORDIS News: 'Despite Sweden's continued global research leadership, transferring the results of research into innovation and growth is still a weakness. The Vinnväxt programme aims to promote and support regional excellence, and will therefore significantly improve the country's innovation capacity.'

Individual initiatives will be selected on the basis of a competitive call for proposals completed in January, and the best may receive up to one million euro every year over a ten year period. More than 50 proposals were submitted in response to the recent call.

The concept behind the programme is the promotion of effective cooperation between companies, R&D organisations and political institutions, the so-called triple helix within each region. In this way, long lasting innovation systems will be put in place that allow regions to be internationally competitive within specific areas of growth.

Those initiatives selected for funding will get underway from July, and in addition to co-financing the systems, Vinnova will be organising a number of other support activities such as:

- seminars for communicating concepts and ideas;
- analysis and process support for the planning and implementation of projects;
- training for innovation system participants and facilitators;
- active learning;
- forums for the exchange of experiences.

The programme planning phase has included the implementation of pilot projects in five different regions on a variety of innovation themes. These were intended as a learning experience for all those involved in the programme, and led to the identification of a number of success factors for the programme.

Among the factors identified as being central to the success of the Vinnväxt programme are the existence of strong regional leadership, the development of robust research and innovation environments, and strong commitment on the part of participating organisations.

Alongside those proposals which are selected by Vinnova for co-financing, Dr Klarin is sure that many which are not will nevertheless be implemented. This fact, he says, shows that 'the key element of the programme is not the funding on offer, but the very process of devising regional systems of innovation.'

Unique Showcase Tests Mobile Applications in Real World

by James Savage, www.itsweden.se

The age of the smartphone is upon us, and more and more applications are being developed that take advantage of the functionality that PDAs and advanced mobile phones can provide.

Kista, near Stockholm, is home to one of the world's leading clusters of expertise in mobile technology and applications. Now companies in the cluster - and companies from elsewhere in Sweden - are getting together to show what modern mobile applications can do.

Kista Mobile Showcase is a partnership between dozens of Swedish companies to demonstrate mobile applications, services and technologies in a real-world environment. Visitors to Stockholm can experience the latest digital services and technologies using PDAs in Kista Mall.

Companies that are involved in the project include most of Sweden's big names, plus international players and a number of specialized application developers. Electronics giant Philips is a partner in the project, as are Intel, Nokia, Ericsson, SonyEricsson, Fujitsu Siemens Computers, Telia, Tele2 and Tieto Enator.

The services showcased in Kista include everything from mobile patient monitoring to mobile ticketing solutions.

Innovative Swedish companies involved in the project include DirectMemo, a company that offers services for dictating messages and reports whilst on the move, which are then sent to your email. Another company showing its wares at the showcase is OnPosition, which offers position-based mobile marketing.

"We want to show that Kista is one of the premier regions for mobile services," says Kristina Lundevall at Kista Mobile Showcase.

"We see ourselves as providing a showroom both for Kista companies and other Swedish companies."

The showcase is intended to be entirely interactive, with services demonstrated in the environments in which they are intended to be used. Multimedia services, for example, are demonstrated outside the cinema.

"As far as we are aware, this showcase is unique in that it is set in a real, living environment," says Lundevall.

The people who use the showcase are businesspeople in Sweden as part of delegations, or customers to the companies that are part of the project.

Most of the applications and hardware is already available to buy, but the showcase is also used to demonstrate test applications.

"Applications under development at the Royal Institute of Technology are often on show here, which provides something of a window into the future," says Kristina Lundevall.

Sweden tops new global innovation league

ISA, September 29, 2005

Sweden has claimed first place in a new ranking of the world's most innovative economies.

A new innovation index presented by United Nations trade and development agency in its World Investment Report 2005 identified Sweden as the world leader in innovation, followed by Finland and the United States. The index measures national standards of education and expertise in research and development. Denmark, Norway and Australia were also in the top six. The latest World Investment Report reviewed conditions for foreign direct investment in 196 countries and economies around the world in 2004. According to the report, several years of declining international direct investment were reversed in 2004. Overall global volumes increased but trends differed substantially between regions.

International direct investment fell in the European Union but increased in emerging economies such as China and India, reflecting extensive investment in education and research and development (R&D) by these countries.

"The report shows clearly that skills-driven investments are also going increasingly to developing countries that invest strongly in education and innovation systems," said Kai Hammerich, director-general of Invest in Sweden Agency. Sweden, he added, was well placed to prosper in this new environment but needed to improve in attracting skills and expertise from meet this new competition and strengthen its innovation systems.

Swedish corporations are among the prime movers in increasing their share of foreign R&D, while foreign businesses account for a high proportion of total R&D spending in Sweden.

IT Success + World-Class Healthcare = Swedish eHealth

ITSweden.com, 3 oktober 2005

As healthcare has become more advanced, and populations more mobile, the need for technology to help healthcare providers to become more effective is greater than ever.

In Sweden the need for new technology has been driven forward in the public healthcare system, which services most Swedes' medical needs. But advances in the public sphere have opened up opportunities for a large number of companies in Sweden to provide IT solutions for making the health service run better. A key driver of the early development of IT in Sweden's healthcare system has been Carelink, a national organisation that stimulates and coordinates use of IT by medical professionals. The organisation also runs a national IT infrastructure for data and telecommunications in healthcare, called Sjunet. This month Swedish medical magazine Dagens Medicin will be taking the last submissions for its contest to find the best IT solutions in Swedish healthcare. Last year the paper received 57 submissions in a broad range of fields - a significant number in a country of Sweden's size, and an indication of the level of investment in health-related IT, both in the private and public sectors. One of last year's winners was Zait, which develops products for coordinated healthcare planning. The company's Meddix product is a market leader in Sweden for electronic referrals. Medical professionals use Meddix to view test results from chemical labs and x-rays. The company, based in Luleå, northern Sweden, counts Stockholm County Council among its many local health authority clients. Zait was bought in August by TietoEnator, a Swedish-Finnish company that has come to be seen as a leader in e-health solutions even beyond the Nordic region, with presence in markets as varied as the Netherlands and India. Prior to buying Zait,

the company had bought a number of other successful companies involved in developing IT for the healthcare system.

The use of advanced IT systems in healthcare brings tangible benefits for patients. One of the systems that patients will have most frequent contact with is a new national prescription register, to be launched in 2006. This will enable patients to order repeat prescriptions in pharmacies, over the phone and by internet without having to show their original paper prescriptions. The system, being operated by state-owned pharmacist Apoteket, will make a patient's entire prescription history accessible to doctors, pharmacists and patients themselves. To ensure integrity, the records will only be made available with the patient's consent.

Swedish companies with e-health expertise will be among those accompanying King Carl Gustaf and Queen Silvia on their state visit to Australia in November. One of the firms to make the trip will be eCare, a Stockholm based company that creates software solutions for communication and quality assurance of x-ray diagnoses and radiology results. "We make products that put patients' data in a new context, allowing new ways of organising and communicating" says eCare's CEO Nino da Silva. Da Silva says that the large number of e-health companies in Sweden is down to the fact that the health service in Sweden started digitalising processes at a very early stage. "This gave an opportunity for small companies to develop," he explains. eCare is the leading company within its market segment in Sweden, with a majority of the Swedish radiological departments as users or in the progress of becoming users. Da Silva says he hopes that the state visit will give his company a chance to do business in Australia, which is also a leading e-health nation. "It's a very mature market," he says, "and we're hoping to find a company to help us market our products there."

Other eHealth companies in the Swedish delegation include Elekta, which is well known for its Leksell gamma knife for use in brain surgery. Kiwok, another Stockholm-based company going to Australia, has developed systems using body sensors for long-term monitoring of patients suffering from diseases such as heart disease, high blood pressure and diabetes. PC PAL provides electronic growth charts and Prodacapo strategy, performance and cost management solutions. The companies will be joined in Australia by e-health experts from the Karolinska Institute, Sweden's foremost medical research university and the The Royal Swedish Academy of Engineering Sciences, IVA.

Jan Carlstedt-Duke, professor in Molecular Endocrinology at the university, says that the well-integrated computer registers in Sweden's healthcare system have benefited researchers. "To make such a large amount of complex data accessible for patients and researchers is a great advantage," he says. Using normal medical case books is much less effective, and is more laborious for researchers, he says. Explaining why the government chose to profile e-health on the state visit, Kent Waltersson, state secretary at the department of health and social affairs, says that e-health is "an extremely important area for Swedish industry and welfare."

"Sweden has a very successful IT industry and an advanced healthcare sector, so when you marry these two areas it works very well."

Swedish IT companies turn network security headaches into business opportunities

Written by Stefan Geens, freelance writer

Photography © Precise Biometrics

Public or private, wired or wireless, electronic networks have revolutionized how we bank, track products, watch television, fly planes and make birthday phone calls. Swedish technology, having in many cases built these networks, is now being leveraged to secure them. Using fingerprints for authentication means no more forgotten passwords or lost keys which others can use.

The pervasive nature of electronic networks provides ample incentives - and opportunities - to steal or falsify the information that flows through them. Making sure that they are secure is now widely recognized as the single-most important challenge facing the information and communications technology (ICT) sector; but it is also a business opportunity that Swedish companies are successfully embracing.

Swedish solutions to global problems

There are several distinct challenges involved in securing a network: You have to make sure users are who they say they are, through authentication; you have to make sure that only authorized users gain access to the network; and you have to encrypt the information these users exchange so that it cannot be stolen or falsified underway. Swedish companies have come up with solutions to each of these challenges that are innovative and industry leading - sometimes so innovative that they've opened up whole new markets.

Lund-based Precise Biometrics is an expert at authentication. Traditionally, authentication involves using something that you have - like a house key or a swipe card - or something that you know, like a password or a lock combination. But keys can be stolen and used, and passwords can be shared. Biometric authentication guards against these problems by using aspects of your appearance that are unique - information derived from your fingerprints, for example.

The information used to verify fingerprints is securely stored on a card that can be read by fingerprint scanners.

Innovating to make biometric authentication viable

The main difficulty with biometric authentication has always been the question of where to store the verifying information. Precise Biometrics' solution is ingenious: You carry it with you, encased in a smart card that fits into fingerprint scanners. Not only does this strengthen security - authentication now requires both a finger and a card - but you are also completely mobile. These innovations landed them their most high-profile customer to date: The US State Department. The technology has also just been licensed to a US partner, SAFLink, which supplies the US Department of Defense, probably one of the world's most demanding clients.

The secret of Precise Biometrics' success? "Having highly skilled people is a must," says co-founder and CTO Mårten Öbrink. Luckily, Lund is full of them - the city is home to Lund University, the largest research unit in Sweden. "We cooperate with the university; we continuously have master thesis students working at our company. They bring new knowledge and methods to us."

Such cross-pollination between industry and academia is also evident at Cypak, another Swedish security innovator, based in Stockholm. Cypak's specialty lies in securing simple objects - like paper envelopes or plastic containers - using circuits made out of ink printed right onto the material and scanned via embedded low cost wireless radio-frequency ID (RFID) tags.

“For implementing our encryption solution we worked with an internationally renowned team of crypto experts at the Royal Institute of Technology (KTH),” says Stina Ehrensvärd, Cypak’s co-founder. “We have also worked with KTH’s Wood and Pulp Research Institute in the development of functional [paper] fibers.”

Cypak’s pharmaceutical packaging can record when medicine is dispensed and then wirelessly relay the results to a database. Now objects can tell stories too. Cypak has found many applications for its technology. Push-button paper questionnaires can collect and secure data that are later scanned wirelessly into a database; medicine dispensers can monitor when seals are broken; and when a worker at a leading European post tampered with a Cypak-secured package to steal money, the thief had little understanding of just how smart this object was. “They scanned the package, which had recorded a timestamp of the event,” says Ehrensvärd. “They then matched the timestamp with their logistics flow and tracked down the guilty person.”

There are many more Swedish companies innovating in the IT security sector. Stockholm’s Columbitech specializes in making wireless networks secure for business telecommuting. Smarttrust provides a whole range of integrated services to mobile phone operators, including security; and Sectra Communications, in Linköping, provides the data encryption in mobile phones used by NATO and the Swedish military in their field operations.

These companies all do more than just sell products; they also patent and then license their innovations. It’s a practice that has turned Sweden into an intellectual property superpower - Swedish companies rank among the world’s most prolific patentees.

What lies ahead for these companies? Growth, most likely. In January 2005, Precise Biometrics acquired Fyrplus Teknik AB. Fyrplus specializes in multi-biometric authorization - combining fingerprints and iris scans, for example - to provide even more secure levels of access and authentication. Such solutions are beginning to be sought after in the healthcare and airline industries. There is also a further prize worth striving for on the horizon: The upcoming biometrically secured EU passport.

Zweden in cijfers

Volledige naam	Zweden (Konungariket Sverige)
Oppervlakte	449,964 km ² (ongeveer 11 keer Nederland)
Bevolkingsgrootte	9,017,324 miljoen
Bevolking	90% Zweden, 3% Finnen, 0.15% Sami (Lappen)
Hoofdstad	Stockholm (1.8 miljoen inwoners)
Taal	Zweeds, Fins en Sami
Religie	luthers 80 %
Staatsvorm	Constitutionele monarchie
Parlement	Het Zweedse parlement, de Riksdag, bestaat uit één kamer. Deze Riksdag telt 349 leden die door middel van evenredige vertegenwoordiging gekozen worden voor een periode van vier jaar.
Termijn	4 jaar. Laatste verkiezingen: 2 maart 2003
Staatshoofd	Koning Carl XVI Gustaf
Premier	Minister-president Göran Persson Sinds 1996 (herkozen in 2002) Leider de sociaal democratische partijSAP.
Zweedse munteenheid	Zweedse Kwoon (SEK)
BNP	267.426,8 miljoen <i>euro</i> (Bron: Eurostat 2004)
BNP per capita	28,460 euro (255.000 SEK)
Inflatie	2%
Beroepsbevolking per industrie	Van de Zweedse beroepsbevolking is 2 % werkzaam in de landbouw, 24% in de industriële sector en 64 % in de dienstensector.
Belangrijkste handelspartners	EU en VS Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten, Noorwegen, Denemarken, Finland
EU-lid	Ja (sinds 1995)
Nederlandse uitvoer	€ 148,5 miljoen (2002), €118,3 miljoen (2001)
Nederlandse invoer	€164,1 miljoen (2002), € 102,3 miljoen (2001)
Belangrijke producten	Belangrijke Zweedse industrieën zijn de houtindustrie, de metaalindustrie, de automobiëlindustrie, de elektrotechnische industrie, de defensie-industrie en de chemische industrie.

Zweden in het Kort

Politieke geschiedenis 1800-nu

In 1818 kwam het Huis Bernadotte op de Zweedse troon met Karel XIV Johan. Samen met de liberale minister De Geer bracht hij in 1865 een 'Reform' tot stand, krachtens welke het Zweedse parlement in het vervolg zou bestaan uit twee Kamers. Welke deels direct door de kiezers uit het gehele volk werden gekozen, deels indirect door de vertegenwoordigers van de afzonderlijke gewesten.

Onder de regering van Oscar II (1872-1907) radicaliseerden de politieke verhoudingen in Zweden. Al in 1889 kwam de sociaal-democratie naar voren, die met de radicalen samenwerkte in de strijd voor het algemeen kiesrecht. Het invoeren van een beschermend stelsel in 1887 deed de verhouding tot Noorwegen verslechteren. Dit leidde uiteindelijk tot de afscheiding in 1905, die onder invloed van vredelievende stromingen in Zweden vreedzaam verliep.

Onder Gustaaf V (1907-1950) bracht men het algemeen kiesrecht voor de Tweede Kamer tot stand. In de Eerste Wereldoorlog bleef Zweden neutraal. Nadat al in 1917 socialisten tot de regering waren toegetreden, kreeg Zweden in 1920 zijn eerste socialistische kabinet onder K.H. Branting. De sociaal-democratische partij was van nu af aan de sterkste partij en is sinds 1932 bijna onafgebroken aan de regering. (De sociaal democraten zijn 65 van de 74 jaar aan de macht geweest).

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was Zweden weer neutraal. Na de oorlog nam Tage Erlander de leiding over. Onder zijn bewind werd Zweden lid van de Verenigde Naties, van de Raad van Europa, en van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking (de latere OESO). Zweden sloot zich niet aan bij de Europese Gemeenschappen, wel bij de Europese Vrijhandels Associatie. In zijn neutraliteitspolitiek paste ook geen lidmaatschap van de NAVO.

Op binnenlands gebied streefde de sociaal-democratische regering, sinds 1969 geleid door Olof Palme, steeds meer naar sociale gelijkheid en vooruitgang. In september 1973 overleed koning Gustaaf VI Adolf. Hij werd opgevolgd door zijn kleinzoon Karel XVI Gustaaf, die door een grondwetswijziging geen enkele macht meer had en louter een representatieve functie vervulde.

In datzelfde jaar kwam er een einde aan 44 jaar sociaal-democratisch bewind. De Centrumpartij, de liberale volkspartij en de Conservatieven vormden een nieuwe regering. In oktober 1978 viel de regering op het vraagstuk van de kernenergie. In 1981 verlieten de Conservatieven de regeringscoalitie wegens onenigheid over een belastinghervorming.

Na de verkiezingen van september 1982 herwonnen de sociaal-democraten onder leiding van Olof Palme hun oude positie. Palme stelde zich internationaal op als advocaat van Derde-Wereldlanden en als een van de belangrijkste pleitbezorgers van een wereldwijde ontwapening. Na de moord op Palme (18 febr. 1986) werd er een pragmatische koers gevolgd.

De Parlementsverkiezingen in 1991 brachten een overwinning voor de Conservatieven. Carl Bildt werd minister-president van een burgerlijk-conservatief coalitiekabinet. Hij voerde een rigoreus bezuiningsbeleid om de in het slop geraakte Zweedse economie weer op gang te helpen. Ook werd de privatisering van staatsbedrijven aangekondigd. Op 1 januari 1995 trad Zweden toe tot de EU. Persson, die Carlsson opvolgde als leider van de Sociaal-Democratische Arbeiderspartij, had als minister van Financiën het begrotingstekort drastisch

teruggebracht door o.a. te korten op de uitkeringen en de belastingen te verhogen
Bron: landenweb.nl

Vanaf dat moment ging het een stuk beter met de economie. De werkeloosheid en inflatie daalde, mede dankzij de IT opleving van de jaren '90. IT en telecom bedrijven spelen een belangrijke rol in de Zweedse economie; Stockholm heeft de grootste hoeveelheid IT en telecombedrijven van heel Scandinavië. De grote malaise in de IT wereld na het ineensstorten van de hype heeft ook Stockholm flink geraakt. Inmiddels is de sector weer flink aangetrokken.

Ondanks de toetreding tot de EU hebben de Zweden in 2003 massaal tegen de komst van de euro gestemd. Veel (met name linkse) Zweden zijn bang dat een samenwerking met andere Europese landen hun basis van de welvaartstaat zal ondermijnen. Zweden zijn erg trots op dit sociale beleid, met name betreffende gelijkheid. Vrouwen hebben nergens zo veel gelijkheid aan mannen als in Zweden, 45 % van de parlementsleden is vrouw. Het is verder heel normaal dat mannen ook op zwangerschapsverlof gaan. Bron: Time Out "Stockholm" 2005.

E e n p a a r w o o r d j e s Z w e e d s

Het Zweeds is een Noord-Germaanse of Scandinavische taal met ongeveer 9 miljoen sprekers. Het is de officiële taal van Zweden (8,8 miljoen sprekers) en een van de officiële talen van Finland (300.000 sprekers). Ook op de Finse Åland-eilanden is het Zweeds de voertaal.

Zweeds	<i>svenska</i> (swenska)
Zweden	<i>Sverige</i> (swerieje)
hallo	<i>hej</i> (heej)
dag	<i>hej då</i> (heej-doh)
alsjeblieft	<i>snälla</i> (snell-ah)
dank je	<i>tack</i> (tak)
graag gedaan	<i>varsågod</i> (war-shoo-goed)
hoe gaat het?	<i>hur står det till?</i> (hur stohr de tiel)
goed	<i>bra</i> (brah)
slecht	<i>dåligt</i> (dohliegt)
waar ligt...?	<i>var ligger...</i> (war liegg-ehr)
hoeveel?	<i>hur mycket?</i> (hur muuke)
ja	<i>ja</i> (ja)
nee	<i>nej</i> (neej)
proost!	<i>skål</i> (skohl)

B e z i e n s w a a r d i g h e d e n i n S t o c k h o l m

- De *Vasa*, een 17e-eeuws oorlogsschip dat vlak bij Stockholm bij de eerste vaart is gezonken en rond 1970 opgedoken. Het schip is vervolgens volledig gerestaureerd.
- Het stadhuis is het visitekaartje van de stad geworden. Dit gebouw aan het water heeft een hoge toren van 106 meter met een windwijzer en de drie gouden kronen van het Zweedse wapen. De Raadszaal is bijzonder, het allerbelangrijkste is echter de Blauwe Zaal waar het banket ter ere van de Nobelprijswinnaars wordt gehouden. Blauwe marmer is er evenwel niet te zien, de architect vond de ruwe steen zo mooi dat de bekleding nooit werd aangebracht.
- Gamla Stan, de oude stadswijk. Dit is het oudste deel van Stockholm. Deze wijk doet bijna Zuid-Europees aan door de smalle straten en huizen die in

okerkleur of rood zijn geschilderd. Op dit eiland is ook het koninklijk paleis te vinden, met een traditionele wacht.

- Riddarholmskyrkan. Dit is de enige kloosterkerk die Zweden nog rijk is, ze dateert uit de 13de eeuw en behoorde toe aan de Franciscanen. De koninklijke familie heeft hier zijn praalgraven en grafkelders.
- Storkyrkan, de kathedraal. Deze kerk in de oude wijk ligt volledig ingesloten door huizen en is beroemd door zijn beeldhouwwerk 'St.-George en de draak'.
- Kungliga Slottet, het Koninklijk Paleis. Dit immense gebouw in de oude stad telt vele afdelingen. Omdat de koning en zijn familie hier reeds geruime tijd niet meer wonen is het volledig toegankelijk voor het publiek. Er is het muntenkabinet, de representatiezalen, het drie-kronenmuseum, de schatkamer en het antiekmuseum. Er is ook een aflossing van de wacht tijdens de zomermaanden, telkens om 12u10 elke dag, behalve op zon- en feestdagen om 13u10 (onder voorbehoud).
- Historiska Museet, het Geschiedkundig Museum. Niet minder dan 12.000 jaar Zweedse geschiedenis werd hier ondergebracht. Wie meer wil weten over de Vikingen is hier op de juiste plaats.
- National Museet, het Nationaal Museum. Hier kan men terecht voor Zweedse en Europese kunst vanaf de 16de eeuw tot nu.

Handig om te weten

Bij ongevallen

Bij ongevallen en ernstige ziekte is het alarmnummer in Zweden net als in Nederland 112. Als u medisch advies nodig heeft tijdens uw verblijf, kunt u bellen met de Openbare Gezondheids Dienst op 463 91 00

Apotheken zijn normaliter geopend tussen 10.00 en 19.00. Deze heten: Apotek. Enkelen zijn gedurende de nacht ook open:

Tandartsen: In het geval van nood, bezoek het ziekenhuis van St. Erik, open 07.45-20.30. Oproepbare tandartsen, 672 31 00.

Geld

De Zweedse Kroon (SEK) is gekoppeld aan de euro: 1 euro = 9,3 SEK.

Banken

Banken zijn open van ma-vrij 09.30-15.00, sommige banken in het centrum van Stockholm zijn open tot 18.00. Op donderdagen zijn de banken meestal ook 's avonds geopend. Alle banken hebben de mogelijkheid om geld te wisselen.

Credit cards

De meeste hotels, winkels, warenhuizen en restaurants accepteren Visa, Mastercard, Eurocard, Diner's Club en American Express.

Taxi

Taxi Stockholm, 15 00 00. Taxi Kurir, 30 00 00. Taxi 020, 020-93 93 93.

Telefoneren

Naar Zweden: Internationale code voor Zweden is + 46 en dan het telefoonnummer van de stad (Stockholm (0) 8) + abonnementsnummer.

Vanuit Zweden: eerst 00 en dan de landcode (+ 31 voor Nederland) en het abonnementsnummer zonder de eerste 0.

Elektriciteit

De netspanning is 220 Volt. Je kunt een Nederlandse stekker gebruiken.

Internet

In het hotel is internet aanwezig. In de lobby kan gratis van internet gebruikt worden gemaakt. Tegen betaling is ook op de kamer internet beschikbaar.

Weersomstandigheden

In Stockholm begint de winter vroeger dan in Nederland. Vorig jaar was het weer rond 20 oktober als volgt: overdag tussen de 5°C en 11°C. en s' nachts tussen de -2°C en 7°C. Neem dus warme kleding mee.

Notities

Notities

Notities

Notities

